

DERINIMO PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL DVIDEŠIMTOSIOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS
PROGRAMOS NUOSTATŲ ĮGYVENDINIMO PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO (toliau – Projektas)

Nr.	Institucijos pavadinimas, rašto data ir numeris	Pastabos ir pasiūlymai	Atsakymas
1.	Atsinaujinančių degalų asociacija FUTURE FUEL, 2025-12-02 raštas	Siūlomas naujas veiksmas: „Skatinti biometano gamybos ir vartojimo rinkos plėtrą nustatant papildomas reguliacines paskatas transporto sektoriuje naudoti biometaną“. Pastebėtina, kad Projekto 9.2.8 p. numatytas vandenilio rinkos sukūrimas, todėl atskiras biometano rinkos plėtros skatinimas yra nuoseklus, atitinkantis kitas Projekto nuostatas.	Neatsižvelgta. Iš pasiūlymo turinio nėra aišku, kokias papildomas reguliacines priemones būtų siūloma įgyvendinti. Šiuo metu Projekte numatytu veiksmu, susijusiu su vandeniliu, yra siekiama sukurti iš esmės neegzistuojančią vandenilio energetikos rinką, o biometano rinka jau yra sukurta ir atitinkamai reglamentuota, biometano panaudojimui yra taikomos ir atitinkamos reguliacinės paskatos. Energetikos ministerijos nuomone, pagrįstos ir argumentuotos papildomos reguliacinės priemonės biometano panaudojimo plėtrai yra skatintinos ir galėtų būti įgyvendinamos per jau esamus reguliacinius mechanizmus.
2.		Siūlomas naujas veiksmas: „Stiprinti į Lietuvą importuojamų atsinaujinančių degalų bei jiems gaminti panaudojamų žaliavų atitikties nacionaliniams reikalavimams kontrolę nustatant papildomas reguliacines kontrolės priemones“.	Neatsižvelgta. Importuojamo kuro kilmės ir tvarumo reikalavimai turi būti nustatomi ir reguliuojami Europos Sąjungos (ES) lygmeniu, siekiant išvengti nacionalinio reguliavimo, kuris potencialiai iškreiptų konkurencines sąlygas. Šiuo metu Europos Komisija kaip tik rengia ES lygmens teisės aktų projektus, kuriais siekiama griežtinti biodegalų tvarumo reikalavimus ir jų atitikties vertinimo taisykles. Priėmus šiuos teisės aktus, atitinkamai jie galios ir Lietuvoje naudojamam kurui.
3.		Siūlomas naujas veiksmas: „Išlaikyti ir apsaugoti esamą atsinaujinančių degalų vartojimą skatinant vietinės gamybos pramonę“.	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad pasiūlytas naujas veiksmas nekonkretus, iš pasiūlymo nėra aišku, kokią vietinę pramonę, kokiais būdais ir nuo ko

			<p>turėtų būti siekiama apsaugoti. Jeigu kalbama apie pirmos kartos biodegalų gamybos pramonę, tai turėtų būti pažymėta, kad pirmos kartos biodegalų naudojimas Lietuvoje jau dabar leidžiamas iki maksimalios leistinos ribos, o šios produkcijos plėtrai užtikrinti taikomos atitinkamos reguliacinės priemonės (pvz., privalomas įmaišymas į kiekvieną litrą, daugiklių pažangiesiems biodegalams apribojimas, parama žemės ūkio produkcijos, skirtos pirmos kartos biodegalų gamybai, auginimui).</p>
4.	<p>Lietuvos atsinaujinančių išteklių energetikos konfederacija (LAIEK), 2025-12-02 raštas</p>	<p>Patikslinti 8.3.3 veiksmą taip: „Plėtoti alternatyviųjų degalų (elektros, vandenilio, biometano) įkrovimo ir pildymo infrastruktūrą – užtikrinti, kad bus įrengta 5 000 viešai prieinamų įkrovimo prieigų, 3 vandenilio ir 40 15 biometano papildymo punktų bei išvystyta visuose transporto sektoriuose reikalinga elektros tiekimo infrastruktūra“.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad analogiškame praeitos Vyriausybės kadencijos veiksmų projekte buvo numatoma daugiau stotelių – 15 – ir tokiai kryptiai LAIEK ne kartą išreiškė pritarimą. Manome, būtina išlaikyti ir didinti biometano infrastruktūros vystymosi apimtį, todėl stotelių skaičiaus mažinimas nėra tikslingas ir vietoje 10 siūlome nustatyti buvusį 15 stotelių rodiklį. Tuo labiau, kad Projekte, kaip minėta, jis aiškiai siejamas ne tik su investicinėmis (t. y. finansavimo paramos), bet ir reguliacinėmis priemonėmis ir iki pat 2028 m. III ketv.</p>	<p>Neatsižvelgta. Susisieikimo ministerijos turima statistinė informacija dėl biometano pildymo stotelių šalyje yra kitokia, nei pateikia LAIEK. Manytina, kad LAIEK pateikiama statistika galimai pagrįsta tam tikromis teorinėmis prielaidomis. Pažymėtina, kad Susisieikimo ministerija buvo atvėrusi finansinę paramos priemonę viešoms biometano užpildymo stotelėms įrengti, tačiau negauta nė vienos paraiškos per 2 metus. Atkreipiame dėmesį, kad, susiklosčius tokiai situacijai, ES investicijos buvo perskirstytos ir naujų paramos mechanizmų neplanuojama, todėl priemonių siūlomam padidintam rodikliui įgyvendinti per Vyriausybės kadenciją šiuo metu nėra.</p>
5.		<p>Siūlomas naujas veiksmas: „Išnaudojant nacionalinį vietinės gamybos potencialą, paremtą žiedinės ekonomikos technologijomis, peržiūrėti viešiesiems pirkimams keliamus reikalavimus,</p>	<p>Neatsižvelgta. Iš pasiūlymo turinio nėra aišku, kas turima omenyje teigiant „išnaudojant nacionalinį vietinės gamybos potencialą“, tačiau pabrėžtina, kad ES teisės aktai ir atitinkamai juos</p>

		<p>siekiant didinti netaršių transporto priemonių panaudojimą viešajame sektoriuje“.</p> <p>Pasiūlymas teikiamas atsižvelgiant į Vyriausybės programos 74 p. įtvirtintus neutralaus poveikio klimatui ekonomikos, žiedžiškumo ir tvarių technologijų principus.</p>	<p>įgyvendinantys nacionalinės teisės aktai neleidžia teikti pirmenybės pirkimuose dalyvaujantiems subjektams pagal jų įsisteigimo valstybę. Tai reiškia, kad laimėtojas negalėtų būti išrenkamas remiantis tokiu kriterijumi. Pažymėtina, kad šiuo metu ES institucijose svarstomos panašios iniciatyvos viešuosiuose pirkimuose, tačiau jokių sprendimų dar nėra.</p>
6.		<p>Siūlomas naujas veiksmas: „Skatinti biometano gamybos ir vartojimo rinkos plėtrą nustatant papildomas reguliacines paskatas transporto sektoriuje naudoti biometaną“.</p> <p>Pastebėtina, kad Projekto 9.2.8 p. numatytas vandenilio rinkos sukūrimas, todėl atskiras biometano rinkos plėtros skatinimas yra nuoseklus, atitinkantis kitas Projekto nuostatas.</p>	<p>Neatsižvelgta. Iš pasiūlymo turinio nėra aišku, kokias papildomas reguliacines priemones būtų siūloma įgyvendinti. Šiuo metu Projekte numatytu veiksmu, susijusiu su vandeniliu, yra siekiama sukurti iš esmės neegzistuojančią vandenilio energetikos rinką, o biometano rinka jau yra sukurta ir atitinkamai reglamentuota, biometano panaudojimui yra taikomos ir atitinkamos reguliacinės paskatos. Energetikos ministerijos nuomone, pagrįstos ir argumentuotos papildomos reguliacinės priemonės biometano panaudojimo plėtrai yra skatintinos ir galėtų būti įgyvendinamos per jau esamus reguliacinius mechanizmus.</p>
7.		<p>Siūlomas naujas veiksmas: „Kintant rinkos situacijai ir vėjo bei saulės elektrinių projektams susiduriant su problemomis užtikrinti palankų tokių projektų įgyvendinimo finansavimą, reguliacinėmis priemonėmis užtikrinti palankią investicinę aplinką investicijoms į elektros gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių plėtrą“.</p> <p>Pastebima, kad šiuo metu atsinaujinančios energetikos sistema pasiekia „prisisotinimo“ efektą, AEI pajamų rizika didėja. Tokia rinkos situacija ypač stambiuosius vėjo ir saulės projektus skatina „laukti“: be papildomų rizikos</p>	<p>Neatsižvelgta. Elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių plėtrai skatinti Projekte jau yra numatytas atitinkamas veiksmas: „9.2.1. Išplėtoti ne mažiau kaip 8 GW įrengtosios galios elektros energijos gamybos pajėgumų iš saulės, vėjo ar kitos atsinaujinančių išteklių energijos, užtikrinant, kad Lietuvoje elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių per metus būtų pagaminama daugiau, nei suvartojama.“ Šio veiksmo kontekste Energetikos ministerija atlieka nuoseklius veiksmus siekdama užtikrinti, kad elektros iš atsinaujinančių išteklių gamintojai turėtų galimybę toliau plėtoti planuojamus projektus.</p>

	<p>mažinimo priemonių privataus kapitalo apsisprendimas lėtėja, nors tuo tarpu lūkestis ir nacionalinis tikslas yra turėti AEI energijos perteklių netgi anksčiau nei 2030 m., o projektų įgyvendinimas (ypač vėjo parkų) trunka kelis metus, todėl dėl laukimo priėmus investicinius sprendimus atitinkamai vėliau didėtų papildomos AEI gamybos apimtys. Siekiant laiku realizuoti Vyriausybės programos ambiciją, šiandien investuotojams reikia aiškaus ir tvirto rizikos mažinimo signalo. Būtina stabilizuoti AEI investicijų rizikos profilį, kad Lietuvai svarbūs investiciniai sprendimai nebūtų atidedami ir (arba) atšaukiami.</p>	<p>Įgyvendinamos priemonės, padėsiančios padidinti elektros energijos suvartojimą, taip pat užtikrinti didesnius tarptautinius elektros tinklų pralaidumų pajėgumus, taip įgalinant gamintojus eksportuoti daugiau pagamintos elektros energijos.</p>
8.	<p>Patikslinti 9.4.4 veiksmą taip: „Sukurti elektros energijos skirstomųjų tinklų dinaminių tarifų ir naudojimosi tinklais paskatų sistemą, kuri siųstų kainų signalus vartotojams ir skatintų vartotojus išmaniau naudoti elektros energiją, atsižvelgiant į elektros kainų svyravimus rinkoje ir skirstomųjų tinklų apkrovą, taip mažinant elektros kainų pikus ir didinant elektros vartojimą žemos elektros paklausos periodais“.</p> <p>Šiuo metu Projekte jau numatomi elektros energijos skirstomųjų ir perdavimo tinklų dinaminių tarifų diegimai (9.3.4 ir 9.4.4), tačiau vartotojų motyvacijai nuosekliai veikti reikalinga didinti motyvaciją taip pat atsižvelgiant ir į elektros kainas realiuoju laiku. Tai mažintų sisteminių pikų, balansavimo ir skirstymo kaštus bei AEI pajamų nepastovumą, kartu mažinant elektros energijos iš AEI gamybos ribojimo (angl. <i>curtailment</i>) riziką</p>	<p>Iš dalies atsižvelgta. Esama 9.4.4 papunkčio redakcija apima šiuos siūlymus: „9.4.4. Sukurti elektros energijos skirstomųjų tinklų dinaminių tarifų ir (arba) kitą naudojimosi tinklais kainodarą, kuri skatintų elektros energijos pavertimą šilumine energija, siųstų kainų signalus vartotojams ir skatintų vartotojus išmaniau naudoti elektros energiją, atsižvelgiant į skirstomųjų tinklų apkrovą, kartu prisidedant prie elektrifikacijos skatinimo“.</p>

		ir tokiu būdu prisidedant prie AEI investicijų stabilizavimo logikos.	
9.		Siūlomas naujas veiksmas: „Kurti reguliacinę aplinką, skatinant elektros energijos pavertimo šilumine energija (angl. <i>power-to-heat</i>) technologijų diegimą pramonėje ir centralizuoto šilumos tiekimo ūkiuose“.	Iš dalies atsižvelgta. Esama 9.4.4 papunkčio redakcija apima šiuos siūlymus: „9.4.4. Sukurti elektros energijos skirstomųjų tinklų dinaminių tarifų ir (arba) kitą naudojimosi tinklais kainodarą, kuri skatintų elektros energijos pavertimą šilumine energija , siūstų kainų signalus vartotojams ir skatintų vartotojus išmaniau naudoti elektros energiją, atsižvelgiant į skirstomųjų tinklų apkrovą, kartu prisidedant prie elektrifikacijos skatinimo“.
10.	Transporto inovacijų asociacija, 2025-12-02 tarpinstitucinis pasitarimas	Patikslinti 8.3.3 veiksmažodį taip: „Plėtoti alternatyviųjų degalų (elektros, vandenilio, biometano) įkrovimo ir pildymo infrastruktūrą – užtikrinti, kad būtų įrengta 5 500 viešai prieinamų įkrovimo prieigų, 3 vandenilio ir 10 biometano papildymo punktų, taip pat išvystyta visuose transporto sektoriuose reikalinga elektros tiekimo infrastruktūra bei sukurta laikina, dalinė kompensavimo sistema operatoriams įkrovimo infrastruktūrai išlaikyti “. Jau šiuo metu regionuose prasidėjo įkrovimo infrastruktūros mažinimo veiksmai. Įmonės planuoja atsisakyti stotelių, nes dėl menko vartotojų skaičiaus nebegali jų išlaikyti.	Iš dalies atsižvelgta. Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu dar neįmanoma užtikrintai pasakyti, kada ir kokiam kompensacinio mechanizmo sukūrimui bus pritarta ir koks finansavimas tam numatytas, aptariamo veiksmo formuluotė patikslinama taip: „Plėtoti alternatyviųjų degalų (elektros, vandenilio, biometano) įkrovimo ir pildymo infrastruktūrą – užtikrinti, kad būtų įrengta 5 000 viešai prieinamų įkrovimo prieigų, 3 vandenilio ir 10 biometano papildymo punktų, taip pat išvystyta visuose transporto sektoriuose reikalinga elektros tiekimo infrastruktūra, ir inicijuoti laikinos kompensavimo priemonės sukūrimą operatoriams, siekiant išlaikyti įkrovimo infrastruktūrą. “
11.		Siūlomas naujas veiksmas: „EFTI reglamento įgyvendinimas“. Tai nėra vien tik ES teisės perkėlimas. Kad elektroninis transporto duomenų apsikeitimas pradėtų veikti nuo 2027 m. liepos 8 d., savo sistemas turi pritaikyti tiek muitinė, tiek VMI. Tai pareikalaus papildomų lėšų ir institucijų tarpusavio	Neatsižvelgta. Pažymėtina, kad EFTI reglamento nuostatos ES valstybėms narėms nėra privalomos. Susisiekimo ministerija pagal savo kompetenciją jau yra atlikusi visus teisės aktų pakeitimus, reikalingus aktualioms EFTI reglamento nuostatomis perkelti į nacionalinę teisę. Šiuo metu

		koordinavimo. Šio darbo įtraukimas į darbų programą užtikrintų sklandžius, koordinuotus skirtingų ministerijų ir joms pavaldžių institucijų veiksmus. Proceso turėtų dalyvauti ir įmonės, kurios teiks duomenis.	Susisiekimo ministerija papildomų veiksmų nėra numačiusi. Atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu techninį IT sprendinį dėl EFTI nuostatų įgyvendinimo atlieka Valstybinė mokesčių inspekcija, sistemą planuojama paleisti 2027 m.
12.		1.1.17 punkte prie dalyvaujančių institucijų įrašyti ir kitas ministerijas. Numatoma „sukurti ir įveikinti dirbtinio intelekto bandomąją aplinką („smėliadėžę“)“. Tai puikus siekis, tačiau vien pats sukūrimas nėra pakankamas ir naudingas valstybei, jei nebus naudotojų. Kitų ministerijų, pavyzdžiui, Susisiekimo, įtraukimas padėtų įgalinti dirbtinio intelekto įrankį ir užtikrinti inovacijų diegimą svarbiame Lietuvos ekonomikai sektoriuje.	Neatsižvelgta. Atsakyta 2025-12-02 tarpinstitucinio pasitarimo metu.
13.	Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija, 2025-12-01 Nr. 54	Siūlomas naujas veiksmas: „Miškų ir miškų ūkio vystymo strategijos parengimas ir tvirtinimas“ su aiškiu terminu – 2026 m. II ketv.	Neatsižvelgta. Projekte jau numatytas veiksmas „10.1.6. Kartu su miškų sektoriaus bendruomene ir kitais socialiniais partneriais suplanuoti ilgalaikės, nuoseklios ir subalansuotos miškų politikos pagrindines kryptis ir priemones laikotarpiui iki 2050 m.“ Vadovaujantis šalyje galiojančia strateginio valdymo sistema, tokių (ar panašių) dokumentų rengimas traktuojamas kaip <i>strategijos</i> vienu ar kitu viešosios politikos klausimu suformavimas, o parengus tokį dokumentą, atskiri jo elementai atitinkamai (vadovaujantis Strateginio valdymo įstatymu ir Strateginio valdymo metodika) kaskaduojami į strateginio valdymo sistemoje esančius planavimo dokumentus.
14.		Projekte turi būti įrašytas veiksmas dėl kompensacijų sistemos sukūrimo, finansavimo šaltinių nustatymo ir aprašo atnaujinimo, atliekamas Aplinkos, Finansų ir Žemės ūkio ministerijoms bendradarbiaujant.	Neatsižvelgta. Projekte jau numatytas veiksmas „10.1.5. Pakeisti Miškų įstatymą ir nustatyti veiksmingesnį ir aiškesnį miškų grupių paskirstymą, numatyti kompensavimą privačių miškų savininkams už plynųjų miško kirtimų

			<p>draudimą jų miškų valdose, riboti miško kirtimus priemiesčių miškuose ir vertingiausiose saugomose teritorijose, įveiklinti nuosavybės teisėms atkurti nepanaudotus valstybinius miškus, atsisakyti pridėtinės vertės nekuriančio teisinio reguliavimo“. Pagal šį veiksma bus nustatoma ir kompensavimo privačių miškų savininkams už veiklos apribojimus jų miškų valdose politika. Seimui priėmus naujos redakcijos Miškų įstatymą, bus rengiami šio įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai, įskaitant ir minėtos kompensavimo tvarkos parengimą.</p> <p>Taip pat atkreipiame dėmesį, kad Vyriausybės 2025 m. gruodžio 3 d. posėdžio protokole Nr. 49 (18 klausimas) (toliau – Protokolas) nustatyta, kad, siekiant kuo anksčiau supažindinti privačių miškų savininkus su galimybėmis gauti kompensacijas už veiklos apribojimus jų miškuose, pavedama Aplinkos ministerijai iki nauja redakcija išdėstyto Miškų įstatymo priėmimo socialiniams partneriams pristatyti pirminį teisės akto, nustatančio kompensacijų privačių miškų savininkams už nustatytus veiklos apribojimus miško žemėje apskaičiavimą ir išmokėjimą, projektą.</p>
15.		Siūlomas naujas veiksmas: „Supaprastinsime ir palengvinsime mokestines prievoles miškų savininkams, peržiūrėdami pajamų iš miškų apskaitą ir mokesčių apskaičiavimą, numatysime tinkamą kompensavimo mechanizmą. Sukursime finansines ir mokestines paskatas miškų savininkams, kurie savo miškuose taiko tvaraus miškų valdymo principus“.	<p>Neatsižvelgta. Projekto rengimo metu laikomasi sisteminio principo, kad mokestinių lengvatų, mokestinių prievolių ar kitos su mokesčiais susijusios iniciatyvos į Projektą netraukiamos. Siūlomame veiksmo minimi klausimai galės būti sprendžiami sistemiškai ir kompleksiškai įgyvendinant Plano veiksma „10.1.6. Kartu su miškų sektoriaus bendruomene ir kitais socialiniais partneriais suplanuoti ilgalaikės, nuoseklios ir</p>

			subalansuotos miškų politikos pagrindines kryptis ir priemones laikotarpiui iki 2050 m.“
16.		Į Projekto veiksmus biurokratinės naštos mažinimui aiškiai įtraukti miškininkystės ir žemėtvarkos sritį, su prievole per 2026 m. parengti konkrečių biurokratinės naštos supaprastinimo priemonių paketą.	Neatsižvelgta. Projekte jau numatytas veiksmas „1.6.6. Pagerinti sprendimų kokybę, skaidrumą ir efektyvumą statybos, teritorijų planavimo, žemės tvarkymo , nekilnojamojo turto kadastro ir aplinkosaugos srityse <...>“ Pažymime ir tai, kad Protokolu pavesta Aplinkos ministerijai, priėmus naują redakcija išdėstytą Miškų įstatymą, rengiant šio įstatymo įgyvendinamuosius ir su vidinės miškotvarkos projektų rengimu, biržių atrėžimu ir leidimų kirsti mišką išdavimu susijusius teisės aktų pakeitimus, įvertinti galimybes mažinti šiais teisės aktais miškų valdytojams sukuriama administracinę naštą. Atsižvelgdami į tai, manome, kad netikslinga atitinkamai dubliuoti esamų Projekte numatytų veiksmų ar kitų Vyriausybės jau priimtų sprendimų.
17.		Siūlomas naujas veiksmas: „Atlikti visų saugomų ir apribotų teritorijų inventorizaciją ir parengti jų optimizavimo planą“.	Neatsižvelgta. Saugomų teritorijų optimizavimo klausimai sistemiškai ir kompleksiškai bus sprendžiami įgyvendinant Projekte numatytą veiksmą „10.1.8. Kartu su NVO, mokslininkais ir kitais socialiniais partneriais parengti Nacionalinį gamtos atkūrimo planą, numatantį natūralių buveinių ir saugomų rūšių buveinių geros būklės atkūrimo ir palaikymo priemones sausumoje ir jūroje, kurios iki 2030 m. apimtų bent 30 proc. visų Gamtos atkūrimo reglamento I priede išvardytų tipų buveinių viso ploto, kurio būklė nėra gera, taip pat kitas miškų, žemės ūkio, miesto ekosistemų būklę gerinančias, upių vientisumą ir apdulkintojų populiacijas didinančias atkūrimo priemones“. Pažymime ir tai, kad Protokolu pavesta Aplinkos ministerijai iki 2027 m. gruodžio 31 d. pagal naujausias metodikas pakartotinai inicijuoti

			<p>Europos Bendrijos svarbos miško buveinių tipų inventorizaciją nustatant buveinių būklę ir apsaugos tikslus saugomose teritorijose ir (ar) jų dalyse, nepatenkančiose į buveinių apsaugai svarbias teritorijas.</p> <p>Atsižvelgdami į tai, manome, kad netikslinga atitinkamai dubliuoti esamų Projekte numatytų veiksmų ar kitų Vyriausybės jau priimtų sprendimų.</p>
--	--	--	--
